

אפשר לצרף את הבני יששכר על ה 960 והבריה – ועשיתם עולה הללוהו בתף
ומחול, ב תף = 960 ועוד....

חודש אלול, הינו החודש האחרון של השנה ומהוה סיכום של השנה החולפת והכנה לשנה החדשה, ולכן הוא מכונה 'חודש החשבון'. לפני כ- 3,300 שנה, עפ"י המסורת היהודית, בראש חודש אלול עלה משה רבינו להר סיני לקבל את הלוחות השניים, עמם ירד ביום הכיפורים, ומאז נקבעו ארבעים הימים שבין ראש חודש אלול ויום הכיפורים, כימים של התעלות רוחנית מיוחדת.

משמעות המילה אלול היא 'חיפוש'. בספר 'במדבר', בסיפור המרגלים ששלח משה רבינו לתור את ארץ כנען, מופיע הביטוי 'ויתורו', המתייחס לשליחותם של המרגלים לתור את הארץ. תרגום המילה 'ויתורו' בתרגום התורה לשפה הארמית היא 'ויאללון' (שורש המילה א.ל.ל. כמו 'אלול'), שפירושה כאמור, 'לחפש' - לתור ולהבין את הצדדים השונים ועומק הענין בו מתעסקים.

תורת הקבלה מדגישה שבחודש אלול, העבודה הרוחנית הינה לתור ולחפש בתוך הנפש פנימה, לזהות את הכוחות הטובים והחיוביים שיש לכל אחד מאיתנו, ולהשתמש בהם באופן הטוב ביותר, כך שישפיעו לטובה גם על הצדדים הפחות מאירים שבאישיותנו.

מזלו של החודש הוא מזל בתולה, המסמל את ההיטהרות וההזדככות של הנשמה והגוף, כהכנה לשנה החדשה.

אחד מראשי התיבות המפורסמים של אלול לקוח מן הפסוק בשיר השירים 'אני לדודי ודודי לי הרועה בשושנים'. בספרות הקבלה (ספר הזוהר וספרים נוספים) מבואר שלפרח השושנה יש שלשה עשר עלים, המקבילים לשלש עשרה מידות הרחמים שעל ידן מנהיג הבורא את עולמו. בחודש אלול יש הארה מיוחדת של שלש עשרה מידות הרחמים והאהבה בעולמות העליונים, והארה זו משפיעה לטובה על מעשינו בעולם הזה.

ההתעוררות הרוחנית שמרגישה הנשמה בחודש אלול, מקורה בהארה מופלאה זו של שלש עשרה מידות הרחמים. בשפה הארמית המילה 'רחמי' פירושה אהבה, ומעניין שגם הגימטריה של המילה 'אהבה', כמו גם של המילה 'אחד', היא 13, כמספר עלי השושנה (הרועה בשושנים).

בספרות הקבלה והחסידות מובא משל נפלא על סגולתו של חודש אלול, משל 'המלך בשדה'.

המשל מסביר שבעוד שמשך כל השנה נמצא המלך בהיכלו, במקום פנימי ונסתר, שמעטים הם אלו הזוכים להגיע לשם, הרי שבחודש אלול נמצא המלך 'בשדה'. כאשר המלך בשדה, יכול ורשאי כל אחד לגשת אליו, ליהנות מזיו פניו ולהתקרב אליו. המלך מצידו, מקבל כל אחד בסבר פנים יפות ומראה פנים שוחקות לכולם. הנמשל הוא פשוט. בחודש אלול ניתנת האפשרות לכל אחד להתקרב יותר אל זיו פניו ופנימיותו של ניצוץ הבורא, הנמצא עמוק בנפש אצל כולנו. לכל אחד ניתנים כוחות מיוחדים לתור ולחפש בתוך נפשו, למצוא את האוצרות היפים של נשמתו ולהוציאם אל פני השטח.

מסיבה זו נהוג גם לתקוע בשופר בחודש אלול. תקיעת השופר מעוררת את התודעה הפנימית של הנשמה ומזכירה לה את מקורה הקדום ביצירת האדם, כמו שכתוב: "ויפח באפיו נשמת חיים ויהי האדם לנפש חיה". כמו כן, המילה שופר מרמזת על ההשתדלות לשפר וליפות את המעשים, הרגשות והמחשבות לקראת השנה החדשה. ראש השנה מציין את יום בריאת האדם, ביום השישי למעשה בראשית. בראש השנה גם כן תוקעים בשופר, וזוהי למעשה המצווה החשובה של היום. בהמשך לתהליך הרוחני שאנו עוברים בחודש אלול, מבטאת התקיעה בשופר בראש השנה את המלכת הבורא על כל המציאות, כפי שהיה בשחר הבריאה. באופן דומה, תקיעת השופר בסיום תפילת הנעילה ביום הכיפורים מבטאת את התגלות עצם הנשמה והתאחדותה עם מקורה הא-להי. שתהיה לכולנו שנה טובה ומתוקה.

התבוננות

אלול בגימטרייה זה בינה. החיבור לספירת הבינה מרמז שזהו זמן של עבודת התבוננות. הכח שמתעורר באלול הוא להתבונן אחרת מכל חודשי השנה. כתוב, "וַיִּתְּרוּ אֶת-הָאָרֶץ" (במדבר י"ג כ"א). ארץ מלשון ארציות. ארץ זה רצון. משמע, "וַיִּתְּרוּ", ו"ויחפשו ויתבוננו ברצון, מהו שורש הרצון? מה אני באמת רוצה? איפה אני מונח? כתוב, "דע מאיין באת, ולאייך אתה הולך" (מסכת אבות). אדם צריך לבדוק היכן הוא עומד במעריך הכללי. האם אני קרוב למקום שממנו יצאתי? או שמא אני קרוב יותר למקום שאליו אני הולך? מה המרחק? מהי הדרך? זאת העבודה בחודש אלול, התבוננות ותשובה. התבוננות פותחת אותנו למציאות חדשה של תשובה.

תשובה מהי ?

אומר רבי נחמן: "דע כי תשובה היא לשוב את הדבר למקום שניטל משם". לשוב את הדבר: אתה בעצמך לשוב! להשיב את עצמך. המקור של כולנו הוא האור האלוהי, אור אינסוף פשוט שממלא את כל המציאות. כולנו היינו דבוקים באור אינסוף, חלק אלוק ממעל והתנתקנו מהמקום הזה, נקרענו ממנו אל העולם הזה. לכן אנו באים כתינוק. תינוק=ניתוק, אבל גם תיקון. התיקון מתחיל בזמן הניתוק, יוצא מהרחם, ממקום הרחמים, אל העולם הזה, אל מקום של העלם. אדם אינו רואה שהוא חלק אלוק ממעל, אלא הוא חושב שהוא סתם אדם. לשוב את הדבר למקום שניטל משם זה לראות מי אני ומה אני באמת. להיכן אני שייך?

חיבור עם הבורא

אלול זה ר"ת, "אני לדודי ודודי לי" (שיר השירים ו' ג'). זהו זמן של חיבור בין האדם לבורא. חיבור שהוא לפני משורת הדין, זהו זמן של תפילה ותחנונים, של תשובה, שמיים פתוחים והכל ברחמים, כל הדינים מתמתקים באלול. אני, האני הקטן שרואה רק את עצמו, נותן את עצמי לדודי, לבורא, ואז הבורא יכול לתת את עצמו לי. האדם מתחבר באינסוף כשהוא מבטל את האני.

40 יום של רחמים

הקבלה מלמדת שאין העדר ברוחני. כל דבר שקרה במציאות נשאר קיים לעולם. השורש הרוחני של הזמן הזה הינו העליה של משה רבנו להר סיני. משה עולה להר סיני ל-120 ימים. פעם ראשונה עולה ל-40 ימים ראשונים מיד אחרי מתן תורה, ו' בסיון ויורד ב-י"ז בתמוז (שבירת הלוחות), עולה שוב למחרת ל-40 ימים שניים, ב"ח בתמוז ויורד בסוף אב,

ואז עולה שוב ל-40 ימים אחרונים בא' באלול ויורד ביום כיפור עם הלוחות השניים. אלה 40 יום של סליחה, רחמים וכפרה. זה התגלה על-ידי משה רבנו וזה מתגלה עכשיו אצלנו במציאות.

סיפור

עני אחד ראה אדם טובע ורץ להצילו. לאחר מכן, שאל אותו העני, מי אתה? ענה לו, אני הבן של המלך ומיד ביקש ממנו להתלוות אליו לארמון. ניגשו לארמון וסיפרו למלך את הסיפור. המלך מאוד התרגש והודה לאותו עני והזמין אותו לבוא למשך שעה אל הארמון ולקחת מכל אוצרותיו את שירצה. לאחר שהלך העני הבין המלך את מה שהוא אמר והתייעץ עם שריו מה לעשות. הרי אפשר "לרוקן" בשעה את כל הארמון. מה עשו? הכינו סעודה גדולה מאוד וכשהגיע אותו עני וראה את השולחן מלא כל טוב, גבר עליו הרעב, התיישב וסעד שעה ארוכה. כשנשארו לו רק 5 דקות לסיום הפגישה, קם מהר וחטף מספר דברים ויצא מהארמון. כך זה אלול בשבילנו. אלו הם ה"חמש דקות" האחרונות של השנה ואנחנו מזומנים אצל המלך, עת רצון, השמיים פתוחים והמלך בשדה.

החודש

חשוב לשים לב שאנו נכנסים למרחב חדש בזמן, חודש אלול. כתוב בספר יצירה: **"המליך אות י' במעשה, וקשר לו כתר וצרפן זה בזה וצר בהם בתולה בעולם, אלול בשנה ויד שמאל בנפש זכר ונקבה."**

צרוף שם הוי-ה

בכל חודש מתגלה צרוף שונה של שם הוי-ה ב"ה. הצרוף של החודש הוא ה-ה-ו-י. היוצא מסופי תיבות של הפסוק, **"וַיִּצְדָּקָה, תְּהִיָּה-לְנוּ: פִּי"** ("דברים ו' כ"ה). תורת הקבלה מלמדת שיש אות נקבית ואות זכרית, אות נקבית זה הכלי ומשמעה דין ואות זכרית זה האור ומשמעה רחמים. הצרוף של חודש ניסן הוא י-ה-ו-ה, זהו המצב המתוקן זרימת האור, השפע, אל הכלי. אם כך, כיצד חודש אלול הינו חודש של רחמים והרי לפי הצרוף שלו, היה אמור להיות חודש של דינים? על כך מסופר בספר הזוהר הקדוש שחילקו בגורל את החודשים בין יעקב ועשו. עלה בגורלו של יעקב החודשים הראשונים: ניסן, אייר, סיוון. ובגורלו של עשו עלו החודשים תמוז, אב, אלול. מסופר שיעקב התרעם על הדבר הזה, נלחם וגנב לעשו את חודש אלול והיפך אותו לחודש של רחמים גמורים, הפך את החושך לאור. בפסוק של צרוף החודש מופיעה המילה צדקה. זהו עת רצון להרבות בצדקה. הצדקה מחברת אותנו עם האור של הבורא. כתוב במגילת אסתר, **"וּמְשַׁלַּח מְנוּת אִישׁ לְרַעְהוּ, וּמְתַנּוֹת לְאַבְיָנִים"** ("אסתר ט' כ"ב). **"איש לרעהו, ומתנות לאבנים"** זה ראשי תיבות, אלול.

מזל בתולה

כתוב **"מְצֵא אִשָּׁה, מְצֵא טוֹב"** ("משלי י"ח כ"ב). ה'בני יששכר' כותב, מה זה, מצא אישה מצא טוב? מדובר על חודש אלול בו ניתן למצוא את בחינת הבתוליות בנפש האדם. למצוא את מידת ההתחדשות, **"שׁוֹבֵי בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל"** ("ירמיהו ל"א כ'). זו הזדמנות לאדם לעורר בתוכו את כח ההתחדשות, את הבתוליות. להתחזק באמונה שאדם יכול להתחיל מחדש, **"חֲדָשִׁים, לְבָקָרִים, רִבָּה, אַמּוֹנִתָּה"** ("איכה ג' כ"ג). מה שעוצר אותנו הרבה פעמים הוא חוסר האמונה שאנו יכולים להתחדש, להופיע כחדשים. אבל כל נשימה היא נשימה חדשה, כל רגע הוא רגע חדש השאלה היא האם אני יכול להתחבר לזה? כתוב בירמיהו, **"אֲזַ תִּשְׁמַח בְּתוּלָה בְּמַחֹל"** ("ירמיהו ל"א י"ב), מחול מלשון מחילה. **"הַפְּכֵת מִסְפָּדִי, לְמַחֹל לִי"** ("תהילים ל" י"ב) - החושך הופך לאור. זהו התהליך שאנו עוברים עכשיו, תהליך של מחילה, מבקשים מחילה מהשמיים, מחילה בתוך עצמנו, וכמובן מחילה בין איש לרעהו.